

Burlövs kommun

Rektorn vid Svanetorpskolan

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Svanetorpskolan
i Burlövs kommun

Tillsyn i Svanetorpskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Burlövs kommun under hösten 2013. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Svanetorpskolan besöktes av Skolinspektionen den 22 november 2013.

Fakta om skolan

Svanetorpskolan är en skola med elever i förskoleklass och i årskurserna 1 – 3. Totalt finns det 82 elever och fyra lärare på skolan vid tillfället för tillsynen. Det finns också fyra pedagoger vid fritidshemmet, som delvis går in i skolans verksamhet. Skolan leds av en rektor som även ansvarar för två andra grundskolor i kommunen (Lilla Dalslundskolan och Södervångskolan), fritidshemmen vid dessa samt det gemensamma elevhälsoteamet. En av lärarna vid Svanetorpskolan är arbetslagsledare och deltar i ledningsgruppen för de tre skolorna. Svanetorpskolan har under de senaste åren genomgått flera rektorsbyten. Nuvarande rektor tillträdde inför läsåret 2013/14.

Enligt skolans egen redovisning har kunskapsresultaten i svenska och matematik för eleverna i årskurs 3 varierat mellan åren 2009 och 2012. I matematik har andelen som når kunskapskraven legat mellan 78 procent och 95 procent under denna period, och för svenska har det varierat mellan 79 procent och 94 procent. Ingen elev har bedömts i svenska som andraspråk. För de naturorienterande och samhällsorienterande ämnena uppges samtliga elever i årskurs 3 ha nått kunskapskraven 2012.

Helhetsbedömning

Skolinspektionens tillsyn av Svanetorpskolan i Burlövs kommun visar att det vid skolan finns en aktiv strävan efter att skapa en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. Vid tiden för tillsynen framkom inget annat än att rektorn och lärarna har ett aktivt förebyggande och främjande arbete mot kränkande behandling och att åtgärder vidtas när det behövs. Eleverna beskriver likväl att man ibland kan känna sig otrygg på rasterna och att det inte alltid hjälper att ta hjälp av en vuxen. Det är därför viktigt att skolan fortsätter arbeta med dessa frågor, bland annat genom att skolans plan mot kränkande behandling utvecklas så att den uppfyller skollagens krav och att se till att eleverna deltar vid utarbetandet av skolans ordningsregler.

Svanetorpskolan präglas i delar av verksamheten av att skolan haft flera rektorsbyten de senaste åren och därmed saknat en kontinuerlig styrning och ledning. Det har medfört att det vid skolan har saknats arenor där frågor kring

exempelvis inflytande och individanpassning systematiskt har diskuterats för att skapa likvärdiga förutsättningar för undervisningen. Tillsynen visar dock att nuvarande rektor har satt igång ett utvecklingsarbete med de nationella målen i sikte. Skolinspektionen pekar ändå i beslutet på att det systematiska kvalitetsarbetet vid skolan behöver förstärkas och tydliggöras.

Tillsynen visar att vid tillsynstillfället får inte alla elever det särskilda stöd som utredning visat att de är i behov av. Både intervjuer och de åtgärdsprogram som Skolinspektionen har tagit del av visar på att det finns behov av särskilda stödinsatser som inte kan tillgodoses. Av åtgärdsprogrammen framgår det också att skolan behöver fortsätta med att utveckla både innehåll och kvaliteten i dessa så att de motsvarar skollagens krav. Av tillsynen framgår att lärarna strävar efter att anpassa undervisningen utifrån elevernas behov, förutsättningar, erfarenhet och tänkande, men att stimulans och utmaningar till de elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås behöver stärkas.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Burlövs kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 4 april 2014 redovisas för Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Bedömning

Burlövs kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Undervisning och lärande.

- Se till att de elever som lätt når kunskapskraven som minst ska uppnås får ledning och stimulans för att nå längre i sin kunskapsutveckling.

Motivering

Enligt skollagen ska barn och elever ges stöd och stimulans så att de utifrån sina egna förutsättningar utvecklas så långt som möjligt. Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling. Läroplanen anger att lärarna ska organisera och genomföra arbetet så att eleven utvecklas efter sina förutsättningar och samtidigt stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga samt upplever att kunskap är meningsfull och att den egna kunskapsutvecklingen går framåt.

Av de intervjuer som genomförts vid Svanetorpskolan med elever, lärare och rektor framgår det att lärarna strävar efter att anpassa undervisningen utifrån

elevernas behov, förutsättningar, erfarenhet och tänkande. Det framgår också att anpassningen inte lyckas lika väl för de elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås och att det brister i stimulans och utmaningar för dessa elever. Lärarnas bild är inte entydig, men intervjuade elever anger exempelvis att de får göra färdigt det som inte blivit färdigt inom någon annan uppgift eller inom något annat ämne om man snabbt är klar med den uppgift man fått, eller att man får en stencil att arbeta med. Enligt intervjuade elever får man inte svårare uppgifter. Rektorn anger att hon är osäker på hur lärarna arbetar med elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås, men upplever att det är ett område som skolan behöver utveckla.

Mot denna bakgrund ska rektor och lärare se till att de elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås får ledning och stimulans för att nå längre i sin kunskapsutveckling.

Författning

1 kap. 4 § andra stycket, skollagen

3 kap. 3 § skollagen

Lgr 11 2.2 Övergripande mål och riktlinjer, Kunskaper, riktlinjer

Trygghet och studiero

Bedömning

Burlövs kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Se till att ordningsregler upprättas under medverkan av elever och att de följs upp vid skolenheten.
- Se till att personal som får kännedom om att en elev som anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling anmäler det till rektorn.
- Se till att planen mot kränkande behandling anger de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling långsiktigt och under det aktuella året samt innehåller en redogörelse för hur föregående års åtgärder har genomförts.

Motivering

I skollagen anges att ordningsregler ska finnas för varje skolenhet, att de ska utarbetas under medverkan av eleverna och följas upp på varje skolenhet.

I skollagen anges också att huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras

under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Skolinspektionen har tagit del av Svanetorpsskolans ordningsregler. Intervjuer med elever, lärare och rektor visar att dessa inte är upprättade under medverkan av elever. Det finns inte heller några ordningsregler som är uppdaterade för innevarande läsår. Däremot har eleverna varit med och upprättat de klassrumsspecifika regler som finns.

Vid tillsynstillfället framkommer inget annat än att lärare och rektor vid Svanetorpskolan arbetar aktivt med att förebygga, förhindra och åtgärda eventuella kränkningar. Svanetorpskolan behöver emellertid utveckla den plan mot kränkande behandling som skolan upprättat så att den uppfyller skollagens krav. Planen tydliggör inte vilka åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling. Det framgår inte heller vilka av dessa åtgärder som skolan tänkt prioritera och genomföra under läsåret och hur dessa ska följas upp. Planen saknar även uppföljning av föregående års genomförda åtgärder. Både intervjuade lärare och rektor menar att planen inte används som ett aktivt verktyg i deras arbete mot kränkningar. De rutiner som framgår av skolans plan mot kränkande behandling ger vid handen att rektorn endast ska kontaktas vid "allvarlig kränkning". Enligt rektorn är det inte tydligt när personal ska anmäla att en elev anser sig ha utsatts för kränkande behandling, eftersom de vuxna på skolan inte är överens om vad som är en kränkning.

Mot denna bakgrund ska skolan se till att ordningsregler utarbetas under medverkan av elever och att de följs upp vid skolenheten. Skolan ska också se till att det finns en plan mot kränkande behandling som motsvarar skollagens krav samt att personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling anmäler det till rektorn.

Författning

5 kap. 5 § skollagen

6 kap. 8 § skollagen

Särskilt stöd

Bedömning

Burlövs kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Se till eleverna får det särskilda stöd som utredningen har visat att de behöver.

- Se till att åtgärdsprogrammen anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.
- Se till att åtgärdsprogrammen följs upp och att insatserna utvärderas löpande.

Motivering

I skollagen anges att om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges ett sådant stöd. Ett åtgärdsprogram ska upprättas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Det särskilda stödet ska ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Enligt läroplanen är det rektorns uppgift att se till så att verksamheten utformas så att eleverna får det särskilda stöd de behöver.

Av intervjuer med lärare och representanter för elevhälsan framgår det att de särskilda stödåtgärder som elever vid Svanetorpskolan kan få begränsas till de som lärarna värderar att de har möjlighet att genomföra. Sedan starten av innevarande läsår har Burlövs kommun infört en hantering av de särskilda stödåtgärderna som innebär att specialpedagogerna i betydligt högre utsträckning än tidigare ska arbeta handledande gentemot lärarna och att allt särskilt stöd ska ske inom klassrummet. Enligt rektorn är det en synvänder som tar tid att etableras. Det framgår dock av intervjuer med lärare och representanter för elevhälsan att vid tillsynstillfället medför att alla elever inte får det särskilda stöd som utredning visat att de har behov av. Intervjuade lärare anser sig inte ha den utbildning som krävs för att genomföra alla de åtgärder som utredning visat att elever har behov av, vilket medfört att det händer att de avstår från att skriva fram en del åtgärder i ett åtgärdsprogram.

Skolinspektionen har tagit del av åtgärdsprogram som upprättats både under föregående läsår och under innevarande läsår. Åtgärdsprogrammen saknar tillräckliga beskrivningar av vad utredningen visat att eleven har för behov av särskilt stöd i relation till de kunskapskrav som ska uppnås enligt kursplaner eller de kunskapsmål som ska uppnås enligt läroplanen. Det återfinns flera beskrivningar av elevens personlighet, som inte med tydlighet knyts till åtgärder i relation till kursplaner och läroplanen. Det är av åtgärdsprogrammen vidare svårt att uttyda vad i dem som svarar för det särskilda stöd som utgår från elevens behov. De nyare åtgärdsprogrammen har en mer precis tidpunkt för uppföljning än de äldre. Det framgår dock inte på vilket sätt åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Vid tidpunkten för tillsynen framgår det av intervjuer med lärare och rektor att uppföljning och utvärdering av åtgärdsprogrammen är ett utvecklingsområde.

Mot denna bakgrund ska huvudmannen se till att alla elever som en utredning visat behöver särskilt stöd ska få ett sådant stöd. Huvudmannen ska också se till att de åtgärdsprogram som upprättas motsvarar skollagens krav samt att de följs upp och utvärderas.

Författning

3 kap. 8 § tredje stycket skollagen

3 kap. 9 § första stycket skollagen

3 kap. 10 § skollagen

Lgr 11, 2.8 Rektors ansvar

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen**Bedömning**

Burlövs kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Se till att det vid skolan bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i att kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen.
- Se till att de elever som har rätt till det får läsa enligt kursplanen i svenska som andraspråk.

Motivering

I skollagen anges att det på varje skolenhet ska bedrivas ett systematiskt kvalitetsarbete som består i att kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Inriktningen ska vara att de mål som finns för utbildningen uppfylls. Det är rektorn som ansvarar för att kvalitetsarbetet genomförs. Av skolförordningen framgår det att undervisning i svenska som andraspråk ska anordnas för de elever som har rätt till det. Undervisning i svenska som andraspråk ersätter då undervisning i svenska. Det är rektorn som beslutar om undervisning i svenska som andraspråk för en elev.

I Burlövs kommun används enligt intervjuer och insänd dokumentation ett nätbaserat systematiskt kvalitetsarbete, så kallade kvalitetskort. Nationella mål och mål från barn- och utbildningsnämnden skrivs in vid varje verksamhet och verksamheten fyller sedan själv på med mål att arbeta med. Under året ska sedan lärare och rektor driva utvecklingen mot dessa mål genom att kommentarer skrivs in. Av intervjuer med rektor och lärare vid Svanetorpskolan framgår det emellertid att detta inte fungerar fullt ut som det är tänkt. Både rektor och intervjuade lärare upplever att sätta mål vid skolan inte har tagit sin utgångspunkt i en analys av vad skolan behöver utveckla. Det framgår också att det bedrivs ett parallellt kvalitetsarbete, som inte dokumenteras i det nätbaserade

systemet. Rektor beskriver det som att det systematiska kvalitetsarbetet haltar lite.

Rektorn uppger att det finns elever vid skolan som har behov av att läsa enligt kursplanen i svenska som andraspråk istället för enligt kursplanen i svenska, men som inte gör det. Rektorn menar att skolan traditionellt inte har haft elever med annat modersmål än svenska och därför saknas rutiner för att både fatta beslut om undervisning enligt kursplanen i svenska som andraspråk och för att bedriva undervisning och göra bedömningar utifrån den kursplanen.

Mot denna bakgrund ska rektorn se till att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i att kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Rektorn ska också fatta beslut om att de elever som behöver det ska läsa enligt kursplanen i svenska som andraspråk, som då ersätter kursplanen i svenska.

Författning

4 kap. 4-5 §§ skollagen

5 kap. 14-15 §§ skolförordningen

I ärendets slutliga handläggning har deltagit utredare Annika Welinder och utredare Annika Mullaart Ed.

På Skolinspektionens vägnar

Peter Sääw
Utredare

Anna Sandell
Utredare/Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.